

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा, एप्रिल-२०१६

कक्षा - आचार्य-२ (Sem_4)

प्रश्नपत्र-३

गुणाः - ७०

विषयः - धर्मशास्त्रम्

CC 5.4.11

समयः - ०३:०० तः ०६:००

दिनाङ्कः - 19/04/2016

सन्दर्भग्रन्थः - धर्मसिन्धु तृतीयपरिच्छेद (उत्तरार्धः)

॥ प्रथमान्वितिः ॥

- प्रश्न-१ द्वयोरेवोत्तरं लिखत । ०४
१. ज्येष्ठेभ्रातरि जीवति पादुकेचोत्तरीयं को न धरेत्?
 २. देवपितृकार्ययोः तन्निषेधो भवि न वा?
 ३. दर्शश्राद्धं नाम किम्?
 ४. अग्निहोत्रस्य किं लक्षणम्?
- प्रश्न-२ द्वयोः एकस्य सन्दर्भव्याख्यानं क्रियताम् । ०४
१. एकवस्त्रो न भुञ्जीत न कुर्याद् देवतार्चनम् ।
 २. गयां प्रसंगतो गत्वा मातुः श्राद्धं सुतश्चरेत् ।
- प्रश्न-३ अधोलिखितयोः कस्यचिदेकस्य उत्तरं प्रदेयम् । १२
१. जीर्णोद्धारविधिः - अधीतग्रन्थानुगुणं निरूप्यताम् ।
 २. श्राद्धपरिभाषां विलिख्य श्राद्धकालं ग्रन्थोक्तदिशा वर्णयत ।

॥ द्वितीयान्वितिः ॥

- प्रश्न-४ यथेच्छं त्रयाणामेवोत्तरं लिखत । ०३
१. कः ब्राह्मणः उच्यते?
 २. अधम-ब्राह्मणाः के?
 ३. ब्राह्मणाः कतिविधाः?
 ४. गयायां के भोज्याः?
 ५. केषां पुत्रा अपि श्राद्धे भोज्याः?
- प्रश्न-५ कयोश्चिद् द्वयोरेव टिप्पणीं लिखन्तु । ०४
१. पित्र्ये कर्मणि तु प्राप्ते परीक्षेत विशेषतः ।
 २. परिवेत्ता स विज्ञेयः परिवितस्तु अग्रजः ।
 ३. श्राद्धे प्रशस्तहविः ।
 ४. यथाचारं प्रदेयं तु मधुमांसादिकं तथा ।
- प्रश्न-६ तीर्थश्राद्धे ग्रन्थकाराधिमतं प्रदर्शयताम् । ०८

अथवा

तीर्थेषु ब्राह्मणा नैव परीक्षेत कदाचन - इत्युक्तीः समीक्ष्यताम् ।

॥ तृतीयान्वितिः ॥

- प्रश्न-७ कयोश्चिद् यथेच्छं द्वयोरेव टिप्पणीं कुरुत । ०४
१. सगोत्राः ।
 २. गर्भस्त्रावेऽशौचम् ।
 ३. सोदकानां त्रिरात्रम् सगोत्राणामेकरात्रम् ।
 ४. मृताशौचम् ।
- प्रश्न-८ कस्यचिदेकस्य ससन्दर्भं व्याख्यानं विधेयम् । ०४
१. स्त्रीशूद्रयोर्विवाहोत्तरं मरणे दशाहः ।
 २. अनुपनीतस्य गुणहीनस्य वा बन्धुत्रयस्य मरणे एकाहः ।
- प्रश्न-९ दशाहमध्ये दर्शपाते को विधिः - सविस्तरणं वर्णयत । ०७
- अथवा
- गृहाच्छमशाने शवानयनं ग्रन्थाकाराभिमतं स्वशब्दैः प्रस्तूयताम् ।

॥ चतुर्थान्वितिः ॥

- प्रश्न-१० आशौचं नाम किम्? तस्य कति भेदाः इति सपरिभाषं लिखत । १२
- अथवा
- प्रायश्चित्तकर्मविषये भवन्तः किं जानन्ति अधीतग्रंथदिशा व्याख्यानं क्रियताम् ।
- प्रश्न-११ अधोलिखितेषु द्वयोः उत्तरं प्रदेयम् । ०४
१. अतिक्रान्ताशौचम् - इति कोऽर्थः?
 २. आचार्यमातुलादीनां मरणे कति दिनमाशौचं प्रवर्तते?
 ३. पूर्वतः प्राप्ताशौचे पश्चादागमने पूर्वेण वा परेण समाप्तिः ।
 ४. मृतकाशौचे कति दिनानि आशौचं स्वीक्रियते?
 ५. जननाशौचे का व्यवस्था कतिदिनं देवकार्यं न क्रियते?
 ६. पक्षिण्यादिमृते कतिदिनमाशौचं प्रवर्तते?
 ७. शवस्पर्शे असपिण्डानां कतिदिनमाशौचं प्रवर्तते?
- प्रश्न-१२ द्वयोरेकस्य व्याख्यानं क्रियताम् । (टिप्पण्यात्मकप्रश्नः) ०४
१. प्रायश्चित्तव्यवस्था ।
 २. जननाशौचम् ।
 ३. मरणाशौचम् ।